

5 aberracions lingüístiques nadalenques

S'acosten dates assenyalades. Nadal arriba ple d'il·lusions, però també carregat d'impostures lingüístiques. Sentim dir barbarismes tot l'any. Ara bé, les festes nadalenques concentren una quantitat de barbaritats i barrabassades especialment irritants. Us n'hem triat cinc.

Bernat Puigtobella

1 | NADALS* Cada vegada que sento a dir que «arriben els Nadals», o em pregunten «si aniré a esquiar aquests Nadals», un calfred em recorre l'espinada. Ho sentim dir per boca de gent que fa el calc del castellà *las navidades*. En català, Nadal és singular. Fins i tot si ens referim a nadals successius, direm que «el Nadal el passem (cada any) a Lleida».

2 | CAGATIÓ* Hi ha gent que diu *el cagatió* per referir-se al tronc que piquem a bastonades perquè ens cagui torró. L'expressió correcta és *el tió*. I fem cagar el tió. El diccionari accepta el terme *cagatió* per referir-se a l'acte de fer cagar el tió per Nadal, però no donem menjar al cagatió ni fem cops al cagatió.

3 | NIT BONA/NIT VELLA* Un dels barbarismes més delirants que sentireu aquest dies és el de *Nit bona*, per referir-se a la Nit de Nadal. Durant aquestes festes totes les nits poden ser bones, si les passem ben acompanyats i algú ens escalfa el llit. Passa el mateix amb la *nit vella**, que en català sempre n'hem dit la Nit de Cap d'Any.

4 | FELIÇ ANY* Aquesta expressió s'ha estès de tal manera que gairebé és reaccionari assenyalar-la com a incorrecta. Certament, és una expressió prou apta, però als que sempre hem dit «bon any nou» o senzillament «bon any», ens sembla forçada i calcada del castellà. De la mateixa manera que no se'ns acudiria mai dir «feliç Nadal», tampoc direm mai «feliç any». En Joan Josep Isern ens recorda que per Cap d'Any (que no **fi d'any*), durant les dotze campanades, els castellanoparlants mengen *uvas* i els catalanoparlants *raïm* (i no pas *raïms*).

5 | REIS MAGS* Aquí sempre n'hem dit *Reis d'Orient*. No hem estat mai prou monàrquics per pensar que els reis són mags. En tot cas podríem dir que els reis són màgics, però dir-ne *Reis Mags* és juxtaposar dos substantius. Amb tot, la celebració de l'epifania presenta un balanç més positiu i esperançador, perquè anys enrere dèiem cabalgata amb tota la barra del món i avui ja diem cavalcada. És una correcció que s'ha generalitzat prou, com ha passat amb *bústia* respecte a *buzón*. Un senyal que la batalla no està perduda i que la degeneració lèxica del Nadal no és del tot irreversible. Tots tenim algun aprenent a prop, gent que s'esforça per parlar millor i que fins i tot es mereix un vot de confiança. No ens estiguem de corregir-lo si convé, i desitjar-li de passada unes bones festes.

Bon Nadal a tothom.